

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.1.200/2009/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. év április 29. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt indított bűnügyben a terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 9.B.505/2007/24. számú ítéletét, valamint a Debreceni Ítéltábla Bf.I.465/2008/16. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2008. május 29. napján kihirdetett 9.B.505/2007/24. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki emberölés bűntettének kísérletében [Btk. 166. § (1) bek., (2) bek d), f) g) és i) pont], közveszélyokozás bűntettében [Btk. 259. § (1) bek.], valamint a garázdaság vétségében [Btk. 271. § (1) bek.].

Ezért őt - halmazati büntetésül - 12 év fegyházbüntetésre, mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A megállapított tényállás szerint az 1963-ban született terhelt korábban egy alkalommal volt büntetve, 2006-ban ittas járművezetés vétsége miatt pénzbüntetésre és járművezetéstől eltiltásra.

A terhelt nem szenved kóros elmeállapotban. A terhére rótt cselekmények elkövetésekor szokványos ittas állapotban volt, amely a beszámítási képességét érintő tényezőként nem értékelhető.

A terhelt és felesége házasságát a bíróság 2006. július 11-én felbontotta. A házasságból 1990. október 3-án K. A., 1997. július 15-én K. Zs. utónevű gyermek született.

A házasság felbontását követően a volt házastársak továbbra is közös lakásban éltek. A terhelt többször került ittas állapotba, ilyenkor volt házastársát és leányát megfenyegette. Az asszony és a két gyermek ezért a volt feleség édesanyjának lakásába költözött. A megromlott kapcsolat ezután sem javult. A terhelt a családját több alkalommal veréssel, megöléssel fenyegette. Ugyanakkor a terhelt felesége rendszeresen járt a közös lakásban, ott találkozott a terhelttel, közöttük ebben az időben szexuális kapcsolat is volt. Már a család visszaköltözését tervezték.

2006. november 21-én a terhelt ittas állapotban az anyósa lakásához ment és ott kiabálva szidalmazta volt házastársát. Az ajtón dörömbölt, majd amikor a volt feleség közölte, hogy hívja a rendőrséget, a bejárati ajtó 20x60 cm-es színezett, domború ablaküvegét betörte. Ezzel 1.500 forint kárt okozott. A terhelt magatartása az azt észlelő személyekben félelmet és riadalmat keltett. Volt anyósa még sírógörcsöt is kapott. A rendőrök helyszínre érkezésekor a terhelt már eltávozott a lakástól, de őt a rendőrök utolérték és figyelmeztették arra, hogy ne zaklassa tovább a családját.

A terhelt ugyanezen a napon, éjjél körül a lakásában tartózkodott. Ez egy kétlépcsőház, 12 lakásos bérházban található lakás, amelyben 14 személy lakott életvitelszerűen. Itt az előszobaszőnyeget és a konyhai széket meggyújtva tüzet okozott, majd a konyhában a 11,5 kg-os pb. gázpalack főcsapját kinyitotta és a gáztűzhely csapjait takarékhállásban hagyva eltávozott a lakásból.

Onnan a lakásával majdnem szemben lévő emeleti lakáshoz ment, ahol az anyósa, a volt felesége és gyermekei tartózkodtak. Ez a lakás egy hat lakásos társasházban található, amelyben a sértetteken kívül 7 személy lakott életvitelszerűen.

A terhelt a magával vitt palackokban lévő éghető folyadékkal - feltehetően benzinnel - lelocsolta és meggyújtotta a lakás lépcsőházra nyíló ajtaját, amely mögött néhány lépcső vezet fel egy szűk folyosón a lakás bejárati ajtajához. A lépcsőkön felérve a lakás bejárata jobbra található, míg vele szemben, a baloldalon egy

ablak van. A lépcsőház lambériával borított, a lépcső szőnyeggel volt letakarva.

A terhelt tudta, hogy a lakásban tartózkodik volt felesége, anyósa, valamint 16 és 9 éves gyermeke. Miután a bejárati ajtó fa szerkezete azonnal meggyulladt és lángolni kezdett, a terhelt a lakáshoz tartozó és az udvaron álló garázs ajtaját is lelocsolta és meggyújtotta. A 300-400.000 forint értékű garázs 1/2 részben a terhelt anyósának, 1/4-1/4 részben a gyermekeinek a tulajdonában áll. A garázsban volt a sértett Suzuki 1000 típusú, kb. 1.000.000 forint értékű személygépkocsija, amelyben kb. 600.000 forint kár keletkezett.

Miután a terhelt meggyújtotta a garázsajtót, a szemközti garázssoron lévő egyik garázsban bújt el és onnan figyelte az eseményeket.

Éjjel 1 óra tájban a volt feleség felriadt és észlelte, hogy ég a garázsajtó. Megérezte a lakás bejárati ajtaján is beszűrődő füstöt, és azonnal hívta a tűzoltókat. Ekkorra már a család többi tagja is felébredt. A sűrű és maró füsttől a 9 éves K. Zs. köpködött.

Amikor a tűzoltók kiértek, a lakás bejárati ajtajának belső burkolata, illetőleg a garázsajtó belső burkolata is égett. A tűz továbbterjedését a tűzoltóknak sikerült megakadályozniuk. Amennyiben a tűzoltók nem érkeznek időben, illetőleg a terhelt volt felesége nem riad fel a garázsajtó égési hangjaira, akkor a tovaterjedő tűz hatására valamennyien benn égtek volna a lakásban. A füst, illetőleg a szénmonoxid és széndioxid már alvó állapotukban eszméletvesztésüket idézte volna elő, s ekként a későbbiekben a tüzet már nem tudták volna észlelni. A tűz későbbi észlelése vagy az oltás bármely okból történő elmaradása vagy késedelmes megkezdése esetén a tűz továbbterjedése bekövetkezhett volna. A lépcsőház kürtőhatása következtében felgyorsuló és kiterjedt tűz alakult volna ki. Ez a kiterjedt tűz a menekülési útvonalat is elvágta volna.

Időközben - 1 óra 15 perc körül - a ház lakói is észrevették, hogy a bérházban a terhelt lakásából füst szűrődik ki, ezért értesítették a szemközti háznál oltást végző tűzoltókat. E tüzet az időközben elfogott terhelt is jelezte a helyszínen intézkedésre jogosultaknak. A tűzoltók légzőkészülékkel behatoltak a terhelt lakásába. Ott a tüzet eloltották, a gázpalackot és a gáztűzhely csapjait elzárták. E lakásban a konyha és a folyosó padlóján észleltek égési nyomokat, valamint a konyhai szék ülőkéje égett el. Késedelmes beavatkozás esetén a lakás egészére áttérjedő tűz elkerülhetetlenné vált volna. E tűz következtében a konyhában lévő gázpalack az erős hő hatására felhasad és igen intenzív magas hőmérsékletű égés alakulhatott volna ki. Ebben az esetben az

ablakon történő kilángolás folytán a tűz a felette lévő ablakokra és így a terhelt lakása felett lévő lakásokra is áttért volna. Ezáltal a szomszédos lakások közvetlen veszélynek voltak kitéve.

A szándékos gyújtogatás következtében keletkezett tüzek nyomán mindkét helyszínen fennállt a tűz továbbterjedésének a reális lehetősége. Ebből következően fennállt annak a reális veszélye, hogy meg nem határozható személy, illetőleg előre fel nem becsülhető vagyontárgy is ténylegesen veszélybe kerül. A lakásokban élő személyek élete közvetlen veszélyben volt, hiszen álmukban keletkezett a tűz, így annak észlelése és esetleges menekülésük is veszélyben forgott.

Az épület I. és II. emeletén lakók közvetlen, míg a további lakások lakói közvetett veszélyben voltak a terhelt által okozott tűz következtében. Esetükben a terheltnek nem állt szándékában halálos eredményt előidézni.

A volt feleség és gyermekei nyolc napon belül gyógyuló füstmérgezést szenvedtek. Ha nem ébrednek fel, akkor a gázok okozta mérgezés következtében halálos következménnyel is számolni kellett. A tűz megfékezésének ellehetetlenülése esetén pedig a tűzben lelték volna halálukat.

A tűzoltók az oltás közben észlelték, hogy a feltételezett gyújtogató a környéken mászkál. Egy rendőr és egy tűzoltó a közeli garázssor egyik garázsában elfogta a terheltet. A rendőrszolgálat észlelte, hogy ittas. Megbilincselték és a rendőrautóhoz kísérték. A terhelt ekkor látván, hogy felesége a lakás erkélyén áll, elkezdett neki kiabálni mondván: „úgyis megdöglötök, ha kijövök, mert rámhívtad a rendőröket, te bűdös kurva”. Utóbb pedig közölte a rendőrökkel, hogy a lakásában megnyitotta a gázcsapot. Tulajdonképpen ennek hatására fedezték fel a másik tüzet, amelyet időközben már a kérdéses ház lakói is jeleztek az intézkedő és az oltásban részt vevő tűzoltóknak.

A terhelt a volt anyósánál az ablaküveg betörésével és a tűz oltásával, valamint a volt közös lakásukban okozott kárt megtérítette.

A jogi indokolás körében kifejtette a bíróság, hogy a terhelt a gyújtogatással kapcsolatos cselekményét mindkét helyszínen szándékosan, egyenes szándékkal követte el. Amikor volt anyósa lakásának bejárati ajtaját meggyújtotta tudta, hogy a lakásban tartózkodik volt felsége, anyósa és két kiskorú gyermeke, köztük az 1997-ben született K. Zs. Tisztában volt azzal, hogy a négylakásos társasház többi lakásában is alszanak már a lakók.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján a terhelt cselekményeit

1 rb. a Btk. 166. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés d), f), g) és i) pontja szerint minősülő és büntetendő különös kegyetlenséggel, több emberen, sok ember életét veszélyeztetve, részben 14. életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntette kísérletének,
1 rb. a Btk. 259. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és aszerint büntetendő közveszélyokozás büntettének, valamint
1 rb. a Btk. 271. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és aszerint büntetendő garázdaság vétségének minősítette.

A védelmi fellebbezések folytán másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a 2009. május 12. napján kihirdetett Bf.I.465/2008/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a büntetés kiszabására vonatkozó részében megváltoztatta. A fegyházbüntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát egyaránt 8-8 évre enyhítette, egyebekben helybenhagyta.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt védője útján.

Az indítvány szerint a terhelt nem úgy követte el a terhére rótt cselekményeket, ahogyan azt a bíróság megállapította. A nyomozás során számtalan eljárási szabálysértés történt, és megalapozatlan ítéletek születtek. Jogszabálysértő, hogy az ítéletek indokolása sommás.

Az ölési szándékot annak ellenére állapították meg a bíróságok, hogy azt megfelelő adatok, bizonyítékok alátámasztották volna. A jogerős bírói döntés feltételezéseken alapul.

A jogszabály helytelen alkalmazása miatt tévesen következtek az eljáró bíróságok a terhelt egyenes ölési szándékára.

Volt feleségét a terhelt csak azt követően fenyegette megöléssel, hogy elfogták és a rendőrautó felé vitték. A fenyegetőzést egyébként is volt felesége kezdte, ő csak válaszolt mérgében. A szénmonoxid-mérgezés veszélyének hiányában, valamint a meggyújtott lakásajtó mögötti terület kialakítása folytán emberi élet még közvetett módon sem került veszélybe.

A bűnösség kimondása körében nem vették figyelembe, hogy a tűzoltóparancsnok szerint a lakások elhelyezkedése miatt a többi lakásban lakók élete nem is volt veszélyben.

A garázdaság vétségét tévesen állapították meg a bíróságok, mert a cselekmény nem irányult a közösség ellen és nem is észlelte senki azt.

A mindösszesen pár ezer forintos rongáláshoz képest pedig a kiszabott büntetés kirívóan súlyos.

A védő mindezek alapján elsősorban a marasztaló jogerős döntés hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatását, másodsorban pedig a döntés megváltoztatását, ennek keretében az emberölés

büntették kísérlete és a garázdaság vétsége miatt emelt vád alól a terhelt felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.91/2010. számú átirata szerint a felülvizsgálati indítvány részben a törvényben kizárt, részben pedig alaptalan.

Kifejtette az ügyészség, hogy felülvizsgálati indítványában a védő a Be. 423. §-a (1) bekezdésének a rendelkezését figyelmen kívül hagyva a tényállást támadja, amikor kifogásolja, hogy az nem tartalmazza a szénmonoxid mérgezéshez vezető telítettség kialakulásához szükséges időtartamot, illetve arra hivatkozik, hogy a családnak a bejáratí ajtó felgyújtását követően is volt menekülési lehetősége. Ugyancsak a bíróságok tényállást megállapító tevékenységét, a bizonyítékok mérlegelését támadja, amikor a volt anyós vallomásának a figyelembe vételét, a másodfokú eljárásban kihallgatott V. Gy. tanú vallomásának a mellőzését, egyes rendőri jelentések bizonyítékként történt elfogadását és az előterjesztett bizonyítási indítványai elutasítását kifogásolja.

A Legfőbb Ügyészség szerint alaptalanul támadja a felülvizsgálati indítvány a terhelt egyenes szándékára vont következtetést a közveszély okozás és az élet elleni bűncselekmény kapcsán. A garázdaság megállapítását sérelmező álláspont pedig azért nem alapos, mert a magatartás személyes ellentétre, illetőleg nézeteltérésre visszavezethető motiváltsága mellett helytálló az a következtetés, hogy a terhelt tudatában magatartásának közösségellenessége, valamint mások megbotránkoztatásának lehetősége felmerült és ebbe belenyugodva cselekedett.

Terhelt bűnösségének megállapítása nem sérti az anyagi jogi rendelkezéseket. A cselekmények jogi minősítése és a kiszabott büntetés törvényes és hatályon kívül helyezést eredményező eljárási törvénysértésekre sem merül fel adat.

A Legfőbb Ügyészség ezért azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt és a marasztaló jogerős döntést hatályában tartsa fenn.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványt fenntartotta és részletesen indokolta.

Elöljáróban egyrészről becsatolta a terhelt írásban előterjesztett kérelmét, másrészről pedig előadta, hogy indítványát a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjára alapítja.

Kifejtette, hogy a terhelt időrendben első cselekménye nem volt kihívóan közösségellenes magatartás, ezért a garázdaság bűncselekményét az eljáró bíróságok törvényi tényállási elem hiányában rótták a terhére.

Az emberölési kísérlet minősítése kapcsán azt hangsúlyozta, hogy az ölési szándék megállapításához terhelt volt felesége és volt anyósa nyilatkozatának hiányában a bíróság számára kizárólag a terhelt vallomása szolgáltatott bizonyítékot. Annak alapján pedig egyenes ölési szándékára nem lehet következtetést levonni.

A terhelt nem tett mást, csak odadobott egy benzinespalackot anyósa lakásának ajtajához, amitől az ajtó kívülről meggyulladt, még át sem égett. Családtagjai ettől az ajtótól több ajtónyira tartózkodtak. Ha meg akarta volna ölni őket, akkor nem az ajtót gyújtja fel, hanem annak a szobának az ablakán dobja be a benzines palackot, ahol családja éppen aludt.

Terhelt a helyszínről nem is távozott el, hanem ottmaradt éppen azért, mert nem volt közömbös családjának a sorsa iránt.

A terhelt családtagjai a helyszínen törvényes kioktatás és figyelmeztetés nélkül tettek tanúvallomást, ezért a perben ezeket a nyilatkozatokat nem lehet bizonyítékként felhasználni az ölési szándék megállapítása körében sem.

A másik lakásban sokkal nagyobb volt a tűz, ott mégis csak közveszélyokozást állapítottak meg a bíróságok.

A másodfokon eljáró ítélőtábla a keletkezett kár összegének a megállapításánál is figyelembe vette a volt anyós kizárt tanúvallomását, egyebekben pedig a bíróságok a veszélyben forgó dolgok értékét nem állapították meg.

A védő szerint a bemutatott számtalan bizonytalanság is jelzi, hogy törvényes döntés csak a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban születhetne.

Ha a Legfelsőbb Bíróság mégis úgy döntene, hogy maga hoz érdemi döntést és a jogerős határozatot megváltoztatja, akkor a minősítést érintő - már hivatkozott - indítványainak a figyelembe vétele mellett az emberölési kísérlet körében a sok ember életét veszélyeztető minősítő körülmény mellőzését is kérte, mert arra a bíróságok nem folytattak bizonyítást.

A felmentés és a minősítés megváltoztatása esetén a Legfelsőbb Bíróságnak mérlegelnie kell új büntetés kiszabását. Erre az esetre azt kérte a védő, vegye figyelembe, hogy a terhelt beismerése nélkül még azt sem lehetett volna bizonyítani, hogy a

bűncselekményeket ő követte el. Az emberölési kísérlet távoli volt, a terheltnek ideggyengesége van, a sértett megbocsátott, terhelt a kárt megtérítette, ő hívta fel a figyelmet a másik tűzre. A védő mindezen körülményekre is figyelemmel a büntetés lényeges enyhítését és eggyel enyhébb büntetés-végrehajtási fokozat megállapítását indítványozta.

A legfőbb ügyész képviselője a nyilvános ülésen az átiratában foglaltakat fenntartotta. Utalt egyúttal arra, hogy a terhelt írásbeli beadványa nem tartalmazott olyan újabb jogilag jelentős körülményt, amelyet a védő szóban előterjesztett indokolása ne érintett volna.

Terhelt a nyilvános ülésen előadta, hogy a bíróságok a tényállást helytelenül állapították meg.

Éppen volt felesége garázsánál tartózkodott, amikor meghallotta, hogy felesége kinyitotta az ablakot. Ettől kezdve pedig nem állt fenn a CO-mérgezés veszélye. Azt pedig ugyancsak tévesen állapították meg a bíróságok, hogy volt anyósa lakásának előterében az ún. kürtőhatás egyáltalán kialakulhatott volna.

Volt anyósa az események után 4 hónappal mondta, hogy a K. köpködött. 4 hónap után azonban nem lehet megállapítani, hogy valakinek 8 napon belül gyógyuló sérülése keletkezett.

A másik lakásnál mindösszesen 8.000 forint kár keletkezett és nem állt fenn a gázrobbanás veszélye. Ebben a házban nincs is lépcsőház, minden lakásnak külön-külön bejárata van. A bíróságok azt sem állapították meg, hogy a cselekmény időpontjában hányan voltak éppen a házban.

A garázdaság kapcsán hangsúlyozta a terhelt, hogy volt anyósa lakásának ajtaját volt felesége csapta rá a kezére és az ablak üvege ettől törött be.

Tévesen állapították meg a bíróságok, hogy a garázsban elbújt, mert egyáltalán nem bújt el. Volt felesége autójában pedig nem is keletkezett kár, ezt iratellenesen állapították meg a bíróságok.

Végül pedig az sem felel meg a valóságnak, hogy többször ittas volt akkortájt, erre a bíróságok nem is folytattak bizonyítást.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében a törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

1.

Felülvizsgálati indítványában a terhelt és a védő elsősorban a releváns bizonyítás anyagának értékelésén keresztül a megállapított tényállást támadja, a bizonyítékok értékelését sérelmezi.

A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén nyílik lehetőség. A felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható, nem bírálható felül. A Be. 423. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására ennél fogva nem kerülhet sor és ilyen eltérő tényállás megállapítása érdekében a jogerős döntés hatályon kívül helyezésére sincs törvényes lehetőség.

2.

A védő szerint a tényállás téves megállapítása részben eljárási szabálysértésre vezethető vissza. A bíróságok ugyanis e körben figyelembe vették a terhelt volt feleségének és volt anyósának azokat a tanúvallomásait, amelyeket a tanúvallomás-tétel utóbb történt megtagadása folytán már nem értékelhettek volna bizonyítékként.

A Legfelsőbb Bíróság a tényállás megállapítása során felhasznált bizonyítékok beszerzésének törvényességét a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálhatta. A Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja tételesen felsorolja azokat az eljárási szabálysértéseket, amelyekre hivatkozással felülvizsgálatnak helye lehet. A védő által állított eljárási szabálysértés nem esik e körbe.

A Legfelsőbb Bíróság mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában.

3.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

a)

A védő szerint a garázdaság vétségének megállapítására a kihívóan közösségellenesség tényállási elemének hiányában a büntető anyagi jogszabály megsértésével került sor.

A Btk. 271. §-ának (1) bekezdése szerint a garázdaság vétségét az követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg.

E tényállás a tettes motívumát nem értékeli. A bűncselekmény megvalósulása szempontjából tehát közömbös, hogy az elkövető magatartása visszavezethető-e valamely magánéletbeli, családi konfliktusra, vagy ilyen motívum nem állapítható meg.

Bármely személy vagy dolog elleni erőszakos magatartás kihívóan közösségellenes lehet, ha elkövetője a társadalmi együttélési szabályokat nyíltan, tudatosan semmibe veszi. A terhelt a tényállásban rögzített durva, hangos, erőszakos cselekményét nem szűk családi körben tanúsította, hanem a társasház lépcsőházában, ahol azt mások is észlelhették. Ennél fogva alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen. A tényállás az is tényként rögzítette, hogy a terhelt magatartása az azt észlelő személyekben félelmet és riadalmat keltett. A sértett édesanyja még sírógörcsöt is kapott ennek következtében és azon annyira felháborodtak, hogy rendőri segítséget, intézkedést is kértek.

Mindezekre figyelemmel - legalább a garázdaság bűncselekményének alapesetét - a büntető anyagi jogszabály megsértése nélkül állapították meg az eljáró bíróságok.

b)

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az irányadó tényállás alapján helyesen vontak következtetés az eljáró bíróságok arra, hogy a terhelt az emberölési kísérletet egyenes szándékkal hajtotta végre. E körben a védő tévesen hivatkozott arra, hogy a bíróság számára kizárólag a volt feleség és anyós egyébként figyelembe nem vehető vallomása állt a bíróságok rendelkezésére.

Az élet és a testi épség büntetőjogi védelméről szóló 15. számú irányelv nyomán következetes ítélkezési gyakorlat szerint az elkövető elkövetéskori tudattartamára a tárgyi és az alanyi tényezők alapján egyaránt következtetni lehet. Ennek megfelelően a tárgyi tényezők körében fokozott figyelemmel kell vizsgálni - egyebek mellett - az elkövetés eszközét és módját, mert vannak olyan eszközök, amelyek megfelelő irányítotttsággal és módon történő alkalmazása esetén abból az ölési szándékra lehet következtetni. Eszköze lehet az emberölésnek a benzinnel teli palack, ha azt azért

dobják egy házra és azután a benzint azért gyújtják fel, hogy a ház felgyulladjon, és mindezt akkor teszik, amikor az elkövető által tudottan abban személyek alszanak.

Az alanyi tényezők között a cselekményt kiváltó indítóoknak illetve motívumnak van kiemelkedő szerepe. Ebben a körben lényegesek a terhelt személyi tulajdonságai, a sértetthez fűződő kapcsolata, a cselekménye előzményei, a véghezvitelt megelőző pszichikus folyamat. Mindezekből, valamint a véghezvitel következetességéből, a két lakás majd a garázs felgyújtásából egyértelműen a végleges családi le/el/számolás kifejezett egyenes szándékára lehet következtetni, ezért nem tévedtek az eljáró bíróságok, amikor a terhelt egyenes ölési szándékát állapították meg.

Az irányadó tényállás alapján pedig mind az emberölés büntette kísérletének, mind pedig a közveszélyokozás büntettének a minősítése törvényes.

4.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A büntetés vagy az intézkedés akkor törvénysértő, ha a kiszabásának, illetve alkalmazásának a feltételeit meghatározó törvényi rendelkezésekkel ellentétes.

A terhelttel szemben a fő- és mellékbüntetés kiszabására a törvényi keretek között került sor. E törvényes keretek között viszont már a jogalkalmazói egyéniesítés érvényesül, ezért az elsőfokú bíróság döntését már a másodfokú bíróság sem bírálhatja felül korlátlanul [lásd Be. 371. § (2) bek.].

A törvény korlátozza a jogerős ügydöntő határozatban megállapított büntetés vagy intézkedés felülvizsgálatát. Ha a minősítés törvényes és más anyagi jogszabálysértés sem történt, a büntetés, illetve az intézkedés nemét vagy mértékét meghatározó rendelkezéseket nem lehet megtámadni abból az okból, hogy eltúlzottan - vagy akár törvénysértően - súlyosak vagy enyhék. A büntetéskiszabás önmagában nem képezheti felülvizsgálat tárgyát.

Mindezekre figyelemmel a terhelt büntetőjogi felelősségre vonására - a Legfőbb Ügyészség indítványában foglalt indokokkal egyezően - a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül került sor.

A Legfelsőbb Bíróság ezért - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5)

bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2010. év április 29. napján

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné